

Nr 47.

Av herr **Rosén**, om tilläggspension åt tullvaktmästaren A. Bäckströms änka.

Tullvaktmästaren Axel Bäckström i Haparanda, som efter ansökan blev den 21 december 1918 av kungl. generaltullstyrelsen transporterad och förordnad att från och med den 1 januari 1919 tillsvidare fullgöra sin tjänstgöringsskyldighet vid tullbevakningen i Ronneby och för flyttningen erhöll 15 dagars tjänstledighet, blev den 12 januari 1919 vid Nyåkers järnvägsstation under järnvägsresa från Haparanda till Ronneby överkörd av tåget och erhöll därvid skador, till följd av vilka han avled den 13 i samma månad.

Genom vedertagen snäv tolkning av bestämmelserna i lagen om försäkring för olycksfall i arbete av år 1916, vilka bestämmelser genom 1919 års riksdag fingo ändrad lydelse, meddelade riks försäkringsanstalten den 30 april 1919 ett beslut, ehuru icke enhälligt, varigenom ovannämnda olycksfall förklarades icke hava inträffat under sådana omständigheter, att olycksfall i arbete kunde anses föreligga, vadan Bäckströms efterlämnade obemedlade änka och minderåriga son förklarades oberättigade till dödsfallsersättning,

Bäckström hade varit anställd i Haparanda sedan år 1905 och med ordinarie tjänst på bevakningsfartyget »Gripen» från den 10 juli 1911. Efter begärd och erhållen transport till Ronneby tillerkände kungl. generaltullstyrelsen honom ersättning för flyttningskostnader med 208 kronor 70 öre enligt 17 § i kungl. tullverkets avlöningsreglemente. Bäckström, som erhöll tjänstledighet från den 1 till den 15 januari 1919 för att under denna tid dels ordna för flyttningen, dels ock företaga resan till Ronneby, ägde för nämnda tid uppbära oavkortad avlöning. Då Bäckström avled några timmar efter det han blivit överkörd av tåget, tillerkände kungl.

generaltullstyrelsen begravningshjälp åt den avlidnes änka under förklaring, att hon vore därtill berättigad, enär hennes make omkommit »*under resa i och för tjänstens fullgörande*».

I särskilda utskottets utlåtande vid 1916 års riksdag rörande lag om försäkring för olycksfall i arbete framhålles, att även olycksfall utom arbetsområdet ej sällan kunna komma att betraktas som olycksfall i arbete under vissa förutsättningar, nämligen bland andra, att arbetaren är stadd i arbetsgivarens ärende. Enligt lagens mening, även i dess ursprungliga lydelse, synes ersättning sålunda skola utgå, då olycksfall inträffat på väg till arbetet, vilket ju är fallet, då förflyttningen sker på arbetsgivarens uppdrag.

I det nu föreliggande fallet torde förenämnda omständigheter varit för handen, enär kungl. generaltullstyrelsen i och med att den beviljat avlidne Bäckströms ansökan och förordnat honom till befattningen i Ronneby härmed undanröjt det frivilliga momentet och utan vidare hänvisat honom att följa beslutet om transport, samt att han för att efterkomma detta förordnande måste företaga ifrågavarande resa. En uraktlåtenhet av Bäckström härutinnan hade givetvis måst tolkas såsom ren tjänsteförsummelse.

Det förhållandet, att i samband med transporten i många fall, såsom ock i det föreliggande, semester sökes, torde ej inverka. Sökande och beviljande av semester i dylika fall grundas på rent praktiska skäl. Den tjänsteman med familj, som i många år varit bosatt på samma plats, kan icke verkställa sin förflyttning på en eller två dagar. En ogift tjänsteman skulle möjligen kunna genast resa till nya tjänsteorter, men icke torde det förhållandet, att den ene tjänstemannen har familj och därför större bohag m. m. än den andre, ställa den förstnämnde sämre i fråga om rätt till ersättning för olycksfall under resa till tjänst å annan ort.

I förevarande fall läser semestertiden — 15 dagar — fullt åtgått till de med flyttningen förenade formaliteter och besvär. Därav följer, att resan i och för sig måste anses verkställd i omedelbart sammanhang med förordnandet om transport för Bäckström, synnerligast som resan gjordes utan uppehåll eller avvikelse i privata intressen.

Enligt den nya lydelse § 1 i lagen om försäkring för olycksfall i arbete erhållit genom riksdagens beslut år 1919 är ifrågavarande fall att hänföra till de i lagen avsedda. Även om meningarna kunna vara delade om huru lagen i dess ursprungliga lydelse rättast bort tolkas, synes dock i föreliggande ömmande fall, som inträffat endast ett par månader, innan

riksdagen fann skäligt förtydliga lagen i fråga, den av kungl. generaltullstyrelsen givna tolkningen vara den för staten värdigaste.

På grund härav samt med stöd av det anförda och bifogade intyg och handlingar hemställas härmed,

att riksdagen måtte besluta att tillerkänna tullvaktmästaren Axel Bäckströms änka Lydia Albertina Bäckström, född Svensson, en årlig tilläggs pension å 600 kronor att utgå så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd.

Stockholm den 19 januari 1920.

Gustav Rosén.

Avskrift.

Bilaga 1.

Dödsbevis. Att Axel Bäckström med nedanstående ålder 45 år; civilstånd: (äldre) gift; yrke eller samhällsställning, tullvaktmästare; bostad: Haparanda stad; avled å Örnsköldsviks lasarett den 13 januari 1919 kl. 3,45 m.; intygat härmed Örnsköldsviks lasarett d. 14 januari 1919. Erik Lind. Lasarettsläkare. Huvuddödsorsak: Nomenkl. n:r Fractura complic. anticurur. sin + Laceratio pedis dxt — Fractura costarum.

Bilaga 2.

Att genom olyckshändelse avlidne tullvaktmästaren Axel Bäckströms efterlämnade änka Lydia Albertina Bäckström, f. Svensson d. 20/6 1873 och boende i kv. Norrmalm n:o 93 av Tranås stad i denna förs. är mindre bemedlad och väl i behov av den hjälp från riksförsäkringsanstalten hon kan bli tillerkänd, intygas. Säby förs. i Jönköpings län den 9 jan. 1920. Georg Wahl, past. adj.

Avskrift.

Bilaga 3.

Protokoll, hållet vid polisundersökning i Nyåker den 14 januari 1919. S. D. I anledning av en till undertecknad, t. f. landsfiskal i Nordmalings distrikt, inkommen anmälan därom, att ett olycksfall den 12 i denna månad inträffat vid Nyåkers järnvägsstation, varvid tullvaktmästaren Axel Bäckström från Haparanda blivit överkörd av tåget, inställde jag mig denna dag i Nyåker för hållande av undersökning angående de förhållanden, som föranlett olycksfallet i fråga.

Med fjärdingsmannen G. Grundström i Nyåker som vittne hördes följande personer: Banvakten E. V. Jonsson i Nyåker.

Under södergående tågets, nr 501, uppehåll i Nyåker nämnda dag stego bland andra, tullvaktmästaren Axel Bäckström och hans hustru av tåget och uppehöll sig å plattformen ett tio-tal steg från tåget, då avgångssignal gavs.

Sedan tåget satt sig i rörelse sprungo makarna Bäckström mot en av vagnarna, och då hustru Bäckström, som först kom fram, skulle stiga upp i vagnen halkade hon och föll å ett av fotstegen. Axel Bäckström, som i samma ögonblick hunnit upp på fotsteget, skulle då hjälpa sin hustru, varvid såväl han som hustrun föllo ned mellan plattformen och spåret med påföljd, att mannen fick båda benen överkörda. Jonsson, som skyndat tillstädes, lyckades rädda hustru Bäckström från att även bliva överkörd genom att trycka henne mot marken och plattformen.

Jonsson hörde tydligt, att konduktören innan tåget satt sig i gång ropat »tag plats».

Sedan tåget strax efter olyckshändelsen stannat, fördes Bäckström till en andra klass vagn och fick där av läkare första förband. Bäckström medföljde tåget för att forslas till Örnsköldsviks lasarett.

Stationsföreståndaren Karl Danielsson: Att han, som ej varit åsyna vittne till olyckan, på grund av den myckenhet folk, som befunno sig å plattformen, vid tillfället ifråga varit längre framåt tåget för att visa avgång.

Då rop hördes från bakre delen av tåget, visade Danielsson genast stoppsignal och då tåget gick med ringa fart stannade det omedelbart; e. o. hovrättsnotarien Pihlstrand från Umeå berättade i likhet med banvakten Jonsson.

Det skulle antecknas, att tullvaktmästaren Bäckström å Örnsköldsviks lasarett avlidit av de skador han ådragit sig vid olyckstillfället. Som ovan E. Nyberg.

Utdrag av protokoll vid Nordmalings landsfiskalskontor år 1919. Den 29 januari.

Med anledning av en den 12 i denna månad timad olyckshändelse vid Nyåkers järnvägsstation, därvid tullvaktmästaren Axel Bäckström från Haparanda blivit överkörd av tåget, hördes ytterligare följande personer i närvaro av fjärdingsmannen G. Grundström i Nyåker såsom vittne.

Fru Karolina Nilsson i Nyåker, som berättade, att hon vid tillfället ifråga stått vid fönstret till förstugan i hennes lägenhet i övre våningen i stationshuset, för att bevittna tågets avgång. En stund efter det konduktören ropat »tag plats», vilket hon tydligen kunde höra, såg hon, att stationsföreståndaren visade stoppsignal till det i gång varande tåget, vilket så gott som omedelbart stannade.

Med anledning härav sprang hon ut på plattformen för att se vad som inträffat. Den förolyckade hade då hunnit framdragas och bars till en andra klass vagn.

Stationsföreståndaren Karl Danielsson, att han mycket väl kunde erinra sig att konduktören ropat »tag plats». E. o. hovrättsnotarien Pihlstrand berättade nu ytterligare, att, då tåget satt sig i gång, han sett en mansperson springa fram mot tåget, gripa fatt å räcket samt springande i tågets rörelseriktning söka hoppa upp på detsamma. Härunder skrek personen: »stanna, stanna». Efter några se-

kunder befann han sig emellan tåget och plattformen, tydligen släpande med tåget. På grund av den ånga, som uppsteg från värmeapparaten kunde Pihlstrand icke iakttaga mera än mannen Bäckström. Efter ytterligare några sekunder försvann Bäckström under tågets hjul. Omedelbart därefter hördes i tämligen rask följd tvenne dova stötar, tydligen från hjulen, som gingo över den förolyckade, varpå tåget stannade. Enär hjälp från annat håll genast framrusade, vände sig Pihlstrand bort för att vidare slippa bevittna den ruskiga händelsen.

Pihlstrand hade iakttagit att föret ifrågavarande afton föreföll mycket halkigt.

Pihlstrand hade icke hört vederbörande tågbetjäning ropa sitt vanliga »tåg plats». E. Nyberg.

Rätt avskrivet, betygar. Nordmaling i landsfiskalskontoret den 29 januari 1919. E. Nyberg.

Avskrift.

Bilaga 4.

Vaktmästaren i tullverket med anställning å kustbevakningsångaren i Haparanda tullkammardistrikt A. Bäckström blev den 21 december 1918 av kungl. generaltullstyrelsen transporterad och förordnad att från och med den 1 januari 1919 tillvidare fullgöra sin tjänstgöringsskyldighet vid tullbevakningen i Ronneby. Det var således en Bäckström åliggande tjänsteplikt att från Haparanda begiva sig till Ronneby, för att där träda i utövning av sin nya befattning. På den av nämnda anledning företagna resan till Ronneby var det, som Bäckström under så upprörande omständigheter ljöt döden i följd av olycksfall.

Styrelsen, som velat, så vitt möjligt vore, bereda Bäckströms efterlevande begravningshjälp, har funnit detta kunna ske med en icke alltför snäv tillämpning av bestämmelsen i § 16 i det för tullverket gällande avlöningsreglementet. Det förhållande, att Bäckströms olycksfall och död inträffade under den semester, som beviljats honom från och med den 1 till och med den 15 sistnämnda månad, har ej syntts styrelsen vara av någon betydelse för frågan, huruvida begravningshjälp till Bäckströms stärbhus kunde utanordnas, då ju Bäckström med nödvändighet måst åtnjuta befrielse från sina vaktmästaregöromål de dagar, resan till den nya tjänstgöringsorten beräknats komma att räcka. Att Bäckström även ett antal dagar före anträdandet av resan åtnjutit semester — antagligen i och för sina flyttningsbestyr — har ej heller ansetts kunna inverka på ärendets avgörande. Stockholm den 2 juli 1919. Ernst Schönaich, t. f. kameralbyråchef.

Avskrift.

Bilaga 5

Till tullförvaltaren vid tullkammaren i Ronneby. Hos riksförsäkringsanstalten har anmälts, att tullvaktmästaren Axel Bäckström den 13 januari 1919 avlidit till följd av skador, ådragna genom olycksfall föregående dag vid Nyåkers järnvägsstation.

Av handlingarna i ärendet har riksförsäkringsanstalten inhämtat, att Bäckström vid olyckstillfället varit stadd på resa från Haparanda till Ronneby för att tillträda den befattning vid tullkammaren i sistnämnda stad, till vilken han er-

hållit transport, att han vid tillfället varit i åtnjutande av kostnadsfri ledighet samt att han icke åtnjutit vare sig reseersättning eller dagtraktamente.

Riksförsäkringsanstalten får i anledning härav meddela, att då ifrågavarande olycksfall icke inträffat under sådana omständigheter, att olycksfall i arbete kan anses föreligga, riksförsäkringsanstalten funnit ersättning jämlikt bestämmelserna i lagen om försäkring för olycksfall i arbete den 17 juni 1916 icke kunna utgå i anledning av olycksfallet.

Över förestående beslut må klagan föras hos kungl. försäkringsrådet genom besvär, som skola ingivas till rådet eller i betalt brev med allmänna posten vara till rådet inkomna sist å trettionde dagen efter det klaganden av beslutet erhållit del, den dagen oräknad, då sådant skedde.

Av detta beslut har riksförsäkringsanstalten givit den avlidnes änka del medelst översändande av bestyrkt avskrift av denna skrivelse. Stockholm den 30 april 1919. På riksförsäkringsanstaltens vägnar: Birger Löfving.

Bilaga 6.

Kungl. försäkringsrådets utslag i anledning av besvär av tullvaktmästaren Axel Bäckströms från Haparanda änka Lydia Bäckström, född Svensson, över riksförsäkringsanstaltens beslut angående ersättning enligt 7 § i lagen om försäkring för olycksfall i arbete; över vilka besvär riksförsäkringsanstalten avgivit infortrat utlåtande; givet i Stockholm den 7 augusti 1919.

Axel Bäckström, vilken sedan den 10 juli 1911 var ordinarie tullvaktmästare i Haparanda tullkammardistrikt, blev, efter ansökan, den 21 december 1918 av kungl. generaltullstyrelsen transporterad och förordnad att från och med den 1 januari 1919 tillsviðare fullgöra sin tjänstgöringsskyldighet vid tullbevakningen i Ronneby. För att ombesörja flyttningen till Ronneby erhöå Bäckström tjänstledighet med bibehååna löneförmåner under femton dagar, räånat från och med sistnåmnda dag.

Då Bäckström med järnvågståg reste från Haparanda till Ronneby för att tillträða befattningen i sistnåmnda stad, blev han den 12 januari 1919 vid Nyåkers järnvågsstation överkörd av tåget, därvid han erhöå skador, till följd av vilka han den 13 i samma månad avled.

Genom överklagade beslutet förklarade riksförsäkringsanstalten, att, då ifrågavarande olycksfall icke inträffat under sådana omständigheter, att olycksfall i arbete kunde anses föreligga, anstalten funne ersättning jämlikt bestämmelserna i lagen om försäkring för olycksfall i arbete icke kunna utgå.

Försäkringsrådet finner ej skål göra åndring i riksförsäkringsanstaltens beslut. På kungl. försäkringsrådets vägnar: And. Lindstedt.

Emot förestående beslut voro ledamoten S. och tåf. bch. D. skiljaktiga samt förenade sig i följande av den förre avgivna yttrande: Med hänsyn till i årendet lämnade upplysningar finner jag olycksfallet måste anses hava inträffat i arbetet och ersättning förty böra utgå jämlikt olycksfallsförsäkringslagen.